

Lenka
Vrtilšková
Nejezchlebová

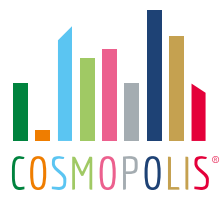
TROJBOJ S DRAKY

Tomáš
Slavata

náhradní táta,
triatlonista
a filantrop

skutečný
příběh

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Lenka Vrtišková Nejezchlebová

Trojboj s draky

Tomáš Slavata: náhradní táta, triatlonista a filantrop

Vydala Grada Publishing, a.s. pod značkou Cosmopolis jako svou 6902. publikaci

Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

Odpovědná redaktorka Alice Zavadilová

Sazba a grafická úprava Anita Ponešová

Fotografie na obálce Jiří Januška

Fotografie v textu Andrea Novotná, Depositphotos/Iyashik, bolotoff, clearviewstock, GPimages a archiv Tomáše Slavaty

Počet stran 160

První vydání, Praha 2018

Vytiskla tiskárna FINIDR

© Grada Publishing, a.s., 2018

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2018

ISBN 978-80-247-2498-0 (ePub)

ISBN 978-80-247-2499-7 (pdf)

ISBN 978-80-271-0747-6 (print)

Lenka Vrtišková Nejezchlebová

TROJBOJ S DRAKY

Tomáš Slavata

náhradní táta,
triatlonista a filantrop

Grada Publishing

OBSAH

Prolog.....	7
1 Mámu miloval. Mámy se bál. O mámu se bál....	9
2 Koktavý princ Bajaja.....	12
3 Závod s tramvají.....	14
4 Zpověď: Sestra Monika.....	20
5 Facka na rozloučenou.....	30
6 Pohyb člověka v kolejišti.....	32
7 Zpověď: Sestra Veronika.....	38
8 Na houpačce.....	48
9 Zpověď: Máma.....	52
10 Vytrvalej blbec.....	66
11 Kluci.....	72
12 Zpověď: Synovec Mirek.....	84
13 Zpověď: Synovec Lukáš.....	92
14 Dusil jsem holky láskou.....	94
15 Když běžím, vypínám	100
16 Investice, inspirace, insolvence	104
17 Hotel táta	114
18 Australský restart	116
19 Africké zoufalství.....	120
20 Zpověď: Přítelkyně Pavlína	124
21 Výzva	134
22 Slavata tour	140
22 Uprostřed běhu: co teď a co potom	150

Když spadneš na zadek,
postav se na nohy.
A podej někomu ruku.

Prolog...

**Toto je příběh statečného a silného rytíře.
A taky trochu koktavého a plachého.**

Je mu osmatřicet, ale pořád bojuje s draky.
S draky tam venku i s draky ve své hlavě.
Bojuje za spravedlnost, za lásku, za děti,
ale taky sám za sebe. Sílu mu dodává
potlesk, oslabují ho nálety nočních můr.
Někdy to jsou ozvěny dětství, které prožil
v domově zamořeném alkoholem, násilím
a nestálostí, jindy dozvuky proher a bezmoci
z posledních let. Už tolikrát spadl z koně,
ale pokaždé vstal. A pořád běží dál.

**Často vyhrává, ale vyhráno nemá.
Hlavy drakům dorůstají...**

1

Mámu
miloval.

Mámy

se bál.

O mámu

se bál.

Zvykl si.

Na křik. Na pláč. Na hádky. Na to, že ho občas máma seřeže. Na to, že občas seřeže jeho sestry. Na to, že občas někdo seřeže mámu. Zvykl si.

Tehdy ještě nechodil do školy, bylo mu tak pět let. Vzpomínky na dětství má mlhavé, ale tohle si pamatuje jasně. Má to vyryto hluboko v mozku.

Spal. Byla hluboká noc, když ho vzbudil hluk z kuchyně. Rány a řev. Ostrá hádka. Vběhl do kuchyně. Máma ležela na zemi a z hlavy jí tekla krev. Nad ní stál chlap s rozbitým pěstlitem v ruce. Máma křičela, chlap křičel. Tomáš křičel, ať toho nechají, chtěl mámu bránit. Do kuchyně vběhly sestry. Křičely. Pak tam vltla sousedka. A nakonec policie...

Mámu jsem dlouho považoval za oběť, nejhorší

pocity byly, když jsem viděl, že ji někdo mlátí... Ale dávno jsem pochopil, že nikdo není pouhá oběť okolností, že každý má možnost svůj život změnit. I moje máma mohla, ale nedokázala to.

Dneska vím, že od těch nocí v dětství toužím být vidět a slyšet. Tahle touha mě motivuje ke všemu, co dělám. Nakládám si, posouvám vlastní hranice fyzické i psychické. Abych byl vidět a slyšet.

Abych nebyl němý a neviditelný. To mi pomáhá zvládat napětí z okolí i sebe sama.

Je to motor pro všechno, co dělám. A druhý motor je, aby jiné děti nezažily tu bezmoc, kterou jsem zažil v dětství já sám. Víím, že to zní všechno trochu děsivě, ty scénky s mámou, které jsem v dětství zažil, ale já to mám prostě nemám za zlé. Byla zoufalá. Strašně zoufalá. A nešťastná. Myslím, že se nám snažila dát něco, co sama od své mámy nedostala. Nikdo na ni v životě nebyl hodnej, tak možná ani nevěděla, jak se to dělá. Chtěla nás dobře vychovat. Vždycky jsem ji bránil. Když jsem dostal výprask, bral jsem to tak, že jsem si ho zasloužil, však jsem hodně zlobil. Doma i ve škole.

Když se máma napila, byla agresivní a ty svoje chlapy provokovala, urážela. Byla ze všech těch nevydařených manželství a vztahů nešťastná. S každou další prohrou víc a víc. Ale jsem přesvědčený, že nás měla vždycky ráda. Jen to neovládala. Ubližovala nám svou vlastní láskou. Zoufalou láskou.

Nechtěla, abychom dělali chyby, které udělala ona, tak nás často i zbila, ve víře, že nás tak líp vychová. Když zrovna nepila, byla úžasná a všechno vypadalo skvěle. Něco dobrého uvařila, jeli jsme na výlet nebo do zoo. Někdy brečela, brala mě k sobě do postele, omlouvala se, vysvětlovala a slibovala. Jen prostě pořád něco slibovala. A málokdy něco splnila. Prostředí, kde dítě žije první roky života, ovlivní hodně, ale já věřím, že není určující. Záleží, jak se člověk pak postaví ke svému vlastnímu životu. Dětství nesmí být výmluva pro každý neúspěch. Věřím, že jakékoliv dítě má šanci změnit svůj osud. Máma mi dala maximum, čeho byla v té době a za těch okolností schopná, díky ní jsem, jaký jsem. Nemám jí co odpouštět, nemám důvod se na ni zlobit. Život byl v mých rukách. Rozhoduji o něm sám.

A tohle schéma se opakovalo v pravidelných intervalech, po fázích relativního klidu. Opilá máma, některý z jejích opilých partnerů, hádky, násilí, křik. Od raného dětství mu tak do snů vlétávaly noční běsy. A dodnes mu můry ruší šustotem svých křídel spaní. Je to pocit, že se na něj něco valí, něco, co ho zadusí. Před čím nemůže utéct... Pocit paniky, úzkosti, bušení srdce, nemůže se nadechnout.

Od dětství na to zabírala únava, když se znavil do polomrtva, usínil klidně. Dodnes to zabírá. Když byl maličký, běhal dokola po pavlači. Od osmi let vybíjí vysokoenergetickou baterii ve svém těle sportem. Až když je tělo úplně grogy, odpočne si mozek. Přestane šrotovat.

Od raného dětství zná pocit bezmoci. Od té chvíle, kdy se jako malý kluk snaží odtrhnout mámu od chlapa, který se s ní pere. Od chvíle, kdy křičí a prosí, ať toho nechají. A nikdo ho neposlouchá. Nikdo ho neslyší. A pak sedí v koutě. Nikdo ho nevidí. Nemůže udělat vůbec nic. Je neviditelný. A němý.

Tomáš byl dlouho benjamínek. Když se narodil, bylo Monice osm a Veronice pět let. Ony schytaly těch facek a výprasků za život mnohem víc. Někdy i řemenem. Tomášek byl mámin mazlík, výprasků dostal míň a procházelo mu i to, co jeho sestrám neprošlo nikdy. Byla několikrát vdaná, měla sérii partnerů. Jeden těžší případ než druhý. Když jí bylo šestnáct, její máma zemřela. Na rakovinu. Tomáš mámu miloval. Mámy se bál. O mámu se bál.

Bydleli na Malé Straně. Matka Tomáše, Veroniky a Moniky chodila do práce. A pracovala asi hodně, od nevidím do nevidím, živila tři krky plus ten svůj. Zdaleka nepila každý den. Doma si dala občas pivo nebo víno s colou nebo campari, ale nárazově se chodila bavit ven. A tam to pak uměla rozjet. Někdy

se vrátila ještě ten samý den v noci, občas však její tahy trvaly i několik dní. Tomáš se nejvíc bál jejích nočních příchodů. Vrátila se se svým stávajícím partnerem, taky namol opilým, často ale hned s několika kumpány a mejdan pokračoval. Někdy měla, jak říká Tomáš, cestovatelskou náladu. To pak vzbudila syna nad ránem a taxíkem jeli – nejčastěji – k tetě. Tam zůstali dva tři dny, máma s ní řešila svoje nešťastné vztahy, brečela a popíjela dál. Byla nárazový piják, kvartální alkoholička, nikdy se ale neléčila a své pití nepovažovala za problém. Vždyť přece chodila do práce a „starala se“ o děti. Její děti na to vzpomínají jinak, někdy prý do práce ani neoděšla. Staraly se o sebe více méně samy. A její partneři? Jedna katastrofa za druhou. Až na Josefa (jeho jméno je změněno), který se jediný o Tomáše zajímal, podporoval ho ve sportu a v rámcových obrysech splňoval to, co se rozumí pod pojmem otcovství. Byl výjimka.

Tomáš vnímal násilí a opilý křik jako běžnou součást života, ale s jeho psychikou to mezitím dělalo paseku. Dlouho se počurával. A zadržával, koktal. Byl zlobivé dítě. Nejspíš hyperaktivní, ale tehdy si ještě s diagnostikou nikdo hlavu příliš nelámal.

Odmalička utíkal. Byl pořád venku. Utíkal ven před tím, co bylo doma, i když si to dětský mozek nedokázal pojmenovat. Doma se mu nelíbilo, ale myslel si, že to je normální. Dlouho si odmítal připustit, že jsou „divná“ rodina, že žije v nemocném prostředí. S mámou se o tom nikdy ne bavil. Ani v dospělosti. Nikdy se jí na minulost neptal, nemluvil s ní o alkoholu, o jejích partnerech, o násilí. Myslí si, že máma to dodnes nevnímá jako problém.

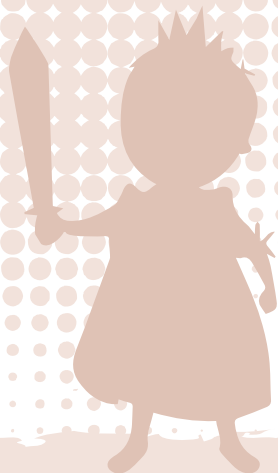

Bojoval jsem o máminu přízeň, jenže soupeřem byl alkohol, a nad tím se nedá vyhrát. Tak jsem bojoval o pozornost pro jistotu všude. Proto jsem byl problémový kluk už ve školce, moc jsem na sebe upozorňoval. Haló, tady jsem! Nejkrásnější bylo, když mě zapomněli ze školky vyzvednout. To byla paráda, když jsem tam zůstal poslední a měl učitelku jen pro sebe. Párkrát jsem dokonce spal u učitelky doma, když mámu nikde po telefonu nesehnali. Vůbec jsem neplakal. Byl jsem šťastnej. Byli na mě strašně hodní, dostal jsem dobrý jídlo. Později jsem rád býval i v nemocnici. To se pak všechno točilo kolem mě.

A dokud člověk sám nechce se svými běsy něco dělat, nikdo mu nepomůže.

2

Koktavý princ Bajaja

Tomáš trpěl kombinovanou vadou řeči.

A koktal, což byl s největší pravděpodobností problém psychického rázu. Lehce zadržává dodnes, když je unavený, vystresovaný nebo nervózní. Kvůli výraznému koktání dostal roční odklad nástupu do školy a byl dokonce hospitalizován na foniatrické klinice. Tamní pobyt má v mlhách, pamatuje si jen pár obrazů. Byl tam měsíc, možná dva. I když měl pozdější pobyty v nemocnicích rád, pro tenhle „léčebný“ program to neplatilo.

Koktání se Tomáš nezbavil, ale do první třídy v sedmi letech nastoupil. Na základku na Úvoze. Do školy chodil Nerudovou ulicí. Ráno to vzal doma „přes kapsy“ některého z máminých partnerů, za ulovený peníz si koupil v krámě ovocné čočky. Ty miloval ze všeho nejvíc. Nebo sisinky. Nebo turecký med. A šel do školy.

Hlad měl jen občas. Když se nepostarala máma, postaraly se starší sestry, hlavně Monika, která docela brzy převzala hlavní roli

Vzpomínám si jen na injekce a červenou řepu.

Tu jsem nenáviděl a oni mě nutili ji jíst. A dokola řečová cvičení. Nikdo se tam se mnou nemazlil, byli přísní a nevlídní. Když za mnou ségry nebo máma přišly, prosil jsem je, abych mohl domů. Bylo to pro mě peklo. Jednou se kluk vedle na posteli posral. A když jsem spal, svoje hovna mi napatlal na postel, aby to jako vypadalo, že jsem se pokadil já. Ale dal to – blbec – na polštář. Takže všem bylo naštěstí jasné, že já to nebyl. Nicméně já se probudil s hovnama u ksichtu. Nic víc si nepamatuju. A koktal jsem dál. Jediný, co od té doby mám, je posedlost hygienou a čistotou. Asi by se řeklo obsedantní. To ty hovna.

v péči o domácnost. Jen někdy, když byla máma pár dní na tahu a doma nebyly peníze, dala jim jídlo sousedka.

Ale Tomáš se o sebe uměl odmalička postarat, byl samorost. Navštěvoval kamarády v okolí a všude něco dostal. Potuloval se po venku, znali ho ve všech hospodách na Malé Straně a na Kampě. Hospodští i štamgasti. Když přiběhl vyprahlý a poprosil o trochu vody, stejně nakonec dostal malinovku nebo kofolu. A někdy polívku, jindy rohlík. Občas i nějakou drobnost ukradl. Sušenky, žvýkačky v samoobsluze. V létě se krmil v sadech na Petříně. Dodnes cítí sladkou chuť hrušek a blum, to blaho, když mu šťáva stékala po bradě. Taky vybíral z koše, co lidé nedojedli.

Malá Strana byla už na sklonku totality plná turistů, nebyl problém od nich vyzébrat pár drobných. A na Pražském hradě měl svou pokladničku – v hrobkách a kašnách, kam lidé házeli mince pro štěstí. Stačil dlouhý klacek a kousek modelíny a výlov mohl začít. Na americkou ambasádu si chodil pro plechovky od coly, na německou pro časopisy.

Dál se toulal nebo jezdil bezcílně tramvají. Občas utekl z domova. Párkrát ho hledala policie, ale většinou se vrátil sám, byla mu zima a měl hlad. Sestry se snažily zastopit mámu a Tomáše vychovávat, ale to se mu nelíbilo. Jednou po Veronice hodil nůžky z manikúry. Zapíchly se jí do zad, naštěstí ne hluboko. Utekl. A když se vrátila máma, dostaly ségry výprask místo něj, že ho pořádne nehlídaly.

Z Tomáše se stávalo dítě ulice.

Můj hrdina byl Bajaja. Nemluvil, ale měl sílu.

Já jsem taky radši nemluvil, aby se mi nesmáli, že koktám. A taky jsem měl sílu, kterou jsem uměl využít. Proti drakům. Tím prvním byla stará vrba pod Petřínem. Ale svou sílu jsem jako správný rytíř využíval jen na ochranu slabších nebo na obranu sebe sama, nesnášel jsem nespravedlnost. Moje dětství na Kampě, na Petříně a na Malé Straně bylo krásný. Miloval jsem to tam. Ať si máma byla, jaká byla, já měl díky tomu úžasnou volnost. Když jsem zrovna nebyl venku, byl jsem u někoho ze spolužáků nebo kamarádů doma. Nejradši jsem chodil k Tereze, ta měla lego! A k Barči. Já ji miloval. Dávala mi hračky z Kinder vajíček. Ale hlavně jsem lítal venku, v létě v zimě. Se svým psem Bobinou. Máma ji odněkud přitáhla, když jí byl rok. Byla můj největší kámoš. Bobina. Když jsem šel do puberty, neměl jsem na ni čas. A ona umřela. Až pozdě mi došlo, jak moc jsem se na ni vykašlal, hrozně jsem si to vyčítal. Když jsem ji přestal venčit, nevěnoval se jí nikdo. To byla lekce. Pak už jsem žádného psa neměl. Ani když moji kluci prosili. Pes je zodpovědnost, když se mu člověk nemůže věnovat, nemá ho mít.

3

Závod s tramvají

Od první třídy byl samá poznámka.

Byl drzý na učitelky. Chtěl na sebe upozornit za každou cenu, vědom si rizika, že kvůli další poznámce o něj máma zlomí vařečku. Mluvil jen tehdy, když musel. Pořád silně zadržával, ve třídě se mu smáli, kvůli koktání i kvůli oblečení. Nikdy sice nechodil špinavý, na to si jeho máma nebo sestry dávaly pozor, ale nosil staré hadry, nikdy neměl nic, co frčelo, co měli ostatní.

Na víc než na výsměch se ale spolužáci nezmohli, Tomáš byl zocelený silný kluk ulice. Jenže takový výsměch kolikrát bolí víc než facka, a tak se uzavřel do sebe. Když byl nervózní, nedostal ze sebe kloudného slova, jeho komunikačním nástrojem se stala síla. Často končil v ředitelně na koberečku. On byl ale rytíř Bajaja, kterého ostatní podceňují nebo mu nerozumí, zatímco on vyhrává bitvy za spravedlnost. Silou si vymáhal respekt, ale taky hájil práva slabších. Nebo ta svá. Stínal sedmihlavé sani jednu hlavu za druhou a věřil, že jednoho dne získá půl království a princeznu k tomu...

V konfliktech doma jsem bránil mámu, když si na ni zas nějaký chlap dovoloval. A už jsem to nikdy neschytal. Byl jsem silnej a připadal jsem si fakt jako neohrožený rytíř. Ve škole jsem vyhrával rvačky, páky, přetahovanou. Postupně si na mě nikdo netroufal, přestali se mi i smát. Nebo si dávali pozor, abych to neviděl. V očích učitelů jsem byl zlobivý, problematický dítě, ale myslím, že věděli, že nejsem zlej. Ve skutečnosti jsem si jen vynucoval pozornost, chtěl jsem péči, lásku, chtěl jsem, aby se o mě zajímali, starali. Čím méně zájmu jsem cítil, tím víc jsem o něj bojoval. Když jsem něco provedl a řešilo se to – přinejlepším v ředitelně-, byl jsem spokojený, protože všichni řešili MŮJ problém! MĚ!

... dopis Tomášovi ...

Tomáš byl můj žák, který přišel do naší třídy ve škole v Řepích z Malé Strany ve 4. třídě, ale to jsem ho ještě neučila.

Já ho měla od páté třídy a v té době také pendloval mezi Prahou a Doksy. Jeho rodiče byli rozvedení a Tomáš během školní docházky neustále cestoval mezi oběma rodiči. Byl to takový malý kudrnatý rošťák. Nikdy ale nebyl drzý, jenom občas vyrušoval, byl nepořádný a měl různé nevhodné připomínky. Vzhledem k tomu, jaké měl doma zázemí, se tomu nelze divit. Nejvíce provokoval mladého učitele fyziky, s kterým si, nevím proč, nepadli do oka.

Mezi spolužáky byl oblíbený a strhával pozornost sportovními výkony, manuálně byl zručný. Já jsem se jej vždy jako třídní učitelka zastávala, protože byl upřímný a své chyby vždycky uznal.

Mile mě překvapil, když pak v pozdějších letech, kdy začali řepští sprejeři „zdobit“ kdekou stěnu, tak Tomáš, aby zabránil nesmyslnému a nepěknému zohavení školy, nabídl pomoc. Domluvil se s paní ředitelkou, která mu dala finance na zakoupení barev, a Tomáš se svými kamarády krásně a tematicky vyzdobil zdi naší školy, které by jinak byly pomalovány různými graffity. Je obdivuhodné, co Tomáš ve svém životě dokázal vzhledem k tomu, že neměl žádnou podporu od rodičů. Ve věku, kdy si ostatní užívají nejlepší léta života, se staral o své dva synovce. Jeho sportovní úspěchy jsou také obdivuhodné a to, že teď pomáhá dětem, které mají podobný osud jako on, je opravdu výjimečné. Tomáš je vlastně můj žák, který toho v životě nejvíce dokázal. I po letech se vídáme a mám ho velmi ráda.

**Třídní učitelka
Květoslava Fraňková**

Tehdy nevěděl, že ta nejzákeřnější hlava, která pořád dorůstá, je jeho vlastní strach. Na oko byl silný a neohrožený, ve skutečnosti bázlivý a stydlivý. Spoléhal se na to, že jeho skutečná trápení vyřeší někdo jiný. Vítězit nad svou bolestí a traumaty začal až později, když pochopil, že nejzákeřnější hlava roste přímo v něm. Až když ji objevil, mohl začít bojovat se svým strachem. A sám se sebou.

Bylo mu osm. Zase se vracel ze školy po Újezdu. Na zastávce Hellichova stála tramvaj. Dobíhal, chtěl naskočit, ale řidič mu zavřel dveře před nosem. Zavrčel. Naštval se. Najednou zkrat v hlavě. Předběhne ji. Prostě ji předběhne. A rozběhl se. Pustil se do závodu s tramvají, běžel pár stovek metrů na Malostranské náměstí – díky semaforům, které mu držely zeleně palce, doběhl na zastávku o fous dřív. Tramvaj přijela, otevřely se dveře, Tomáš vyběhl po schůdcích dovnitř. A uslyšel potlesk. Jeden pán, který jeho závod s tramvají sledoval okýnkem, mu zatleskal.

A ten potlesk mu změnil život.

Chtěl pak potlesk slyšet znovu a znovu. Toužil po pochvale. Po uznání. Chtěl být středem pozornosti. A tak začal běhat závody s tramvají každý den. Žádný cestující už mu nezatleskal, ale brzo dokázal tramvaj předběhnout, i když semafor zrovna „nespolupracoval“. Mezitím se rodina přestěhovala na sídliště do Řep, Tomáš změnil školu.

Nová tělocvičárka si nadějněho běžce všimla, rozpoznala v něm talent, probrala to s Tomášovou třídní učitelkou a rozhodly se, že jeho nadání podpoří a rozvinou. Moc dobře znaly tenhle typ kluků, kteří neposedí, jsou nepozorní, zlobí, ale nejsou to klasičtí sígři a agresoři. Zkušeným pedagogickým

okem odhadly, že když Tomášovu hyperaktivitu přesměrují na běžeckou dráhu, skončí i zlobení. A přesně to se stalo.

Přihlásily Tomáše na první atletické závody, kde vyhrál svou první medaili. Byl to běh na 800 metrů. Pak vyhrával jeden závod za druhým. Nejdříve v Poháru pražských škol, pak v celorepublikových soutěžích, kde byl pokaždé přinejmenším na bedně. Dnes, po letech, tehdejší důvěru a „investici“ své škole v Řepích vrací – založil a dodnes vede tamní atletický oddíl.

Tomáš je ve čtvrté třídě. A běhá. Slychá potlesk a na krku cítí opojnou tíhu medailí. A opět končí v ředitelně. Už ne na koberečku, chodí si tam pro pochvalu. A doma je Josef. Jediný z máminých partnerů, ke kterému Tomáš přilnul. Když byl doma Josef, věci fungovaly. Jakž takž, ale na poměry této rodiny ano. I Josef se uměl s mámou napít, i od něj padlo na máminu tvář pár facek, ale krev netekla, křiku bylo méně. Josef, někdejší reprezentant v řeckořímském zápase, v Tomášovi podporoval začínajícího sportovce. A možná na něj byl i hrdý.

Jak Tomáš nabýval sebevědomí, zlepšovala se mu řeč, koktání se vytrácelo a děti se mu už nesmály nejspíš ani potají. Vyběhal si respekt. Běhal a medaile si přebíral v tom, co měl zrovna na sobě, třeba v ošoupaných manšestrákách, roztržitý chlapec opakovaně zapomínal tepláky a trenýrky. Neměl pořádné boty, tak běhal ve cvičkách, v kožených pionýrkách i bosý. Trénoval na školním atletickém ovále. Pak začal běhat i v terénu. Po lesích, po kopcích. Pak si začal od kamarádů půjčovat kola. Svoje totiž neměl, o tom si mohl nechat jenom zdát. Dělal si výlety za Prahu, na Karlštejn nebo na Okoř. Dva pytlíky piškotů a litr mléka, to byla jeho výbava. Bylo mu jedenáct dvanáct. Samorost. Půjčil si kolo a jel...

Na závodech mi paní učitelka jen řekla, ať se držím v první skupince běžců. A ať běžím. A když budu mít dost sil na konci, ať v závěru ještě přidám. Ale většinou jsem naplno běžel od startu do cíle, takže jsem se ani žádné skupinky nedržel. Prostě jsem běžel první. Oni běželi nějak pomalu. Hned v prvním okruhu jsem se většinou odpojil. Běhal jsem všechny tratě, na které mě postavili. Osmistovku na ovále, ale taky přespolní běhy, patnáctistovku i pět kilometrů na Hvězdě nebo v Šárce. Paní učitelky se mnou na ty závody jezdily. Hrozně mi věřily a fandily a myslím, že je to i bavilo, že tam jedou s někým, kdo je pak na bedně. A to nejlepší přišlo druhý den, když mě hlásili ve školním rozhlase. Najednou jsem byl hvězda.

...Triatlon...

Cyklický individuální sport zahrnující tři části (plavání, jízda na kole a běh), které je nutné absolvovat ve stanoveném pořadí v těsném sledu. Jeho vznik se spojuje s tradičními testy přežití provozovanými americkými záchranáři v sedmdesátých letech 20. století. Ve skutečnosti je jeho předchůdcem závod Les trois sports pořádaný ve Francii již ve dvacátých letech. Na olympijských hrách se poprvé objevil v roce 2000 v Sydney.

plavání	kolo	běh
Sprint triatlon		
750 m	20 km	5 km
Krátký (olympijský) triatlon		
1,5 km	40 km	10 km
Střední triatlon		
1,9 km	90 km	21 km
Dlouhý triatlon		
4 km	120 km	30 km
Ironman		
3,8 km	180 km	42,2 km
Xterra, terénní triatlon		
1,5 km	30 km	10 km

V televizi u kamaráda pak viděl sestřih ze světového šampionátu v triatlonu – havajského Ironmana. Byl fascinován. Od té doby měl sen, že bude taky jednou startovat na Havaji. Běhal a běhal. Na ovále, přespolní běhy, závody do vrchu. Jako junior se umisťoval v první desítku závodů v Šárovcově Lhotě, na Zvičině, na Černou horu, na Lysou. Ze základní školy šel na truhlářské učiliště. Běhal a běhal. A jezdil na vypůjčených kolech. Své první horské kolo si koupil až v devatenácti letech, na leasing, splácel ho dva a půl roku. Kolo se pak stalo jeho hlavním a téměř jediným dopravním prostředkem, kam si nedoběhl, tam dojel. Už při škole začal chodit na brigády a prodávat v obchodě se sportovními potřebami, díky tomu se dostal do komunity okolo outdoorových sportů. Když kamarádi viděli, jak je s kolem srostlý, navrhli mu, ať zkusí na horském kole cross-country. Tak začal vedle běžeckých závodů vyhrávat medaile i v terénních závodech „kolmo“. Postupně zlepšoval techniku i rychlost. Do vysněného triatlonu mu chybělo jen plavání. Jenže Tomáš uměl jenom prsa. A to ještě tak tak. Jako malý chodil na plavání, ale skončil pokaždé s odznakem želvičky. Později, když závodil za Duklu, to dotáhl na kapříka, ale delfinkem nebyl a nejspíš už nebude.

Na klasický triatlon si tedy Tomáš kvůli slabému plavání nikdy netroufl. Ale v sezoně 2002/2003 se do České republiky dostala Xterra (světová série závodů v terénním triatlonu – 1500 metrů plavání, třicet kilometrů kolo, deset kilometrů běh v terénu) a Tomáš vycítil příležitost si konečně triatlon vyzkoušet. V terénním triatlonu byla totiž větší naděje na úspěch i bez brilantního plaveckého výkonu. A tak začal závodit. A skutečně, byť želvou, umisťoval se do desátého místa, občas se vyhoupl i na bednu. Želva totiž svůj pla-

vecký handicap může – na rozdíl od kaprů a delfínů, a zvlášť pokud má pod krunýřem Tomáše Slavatu – dohnat na suchu.

Sport byl Tomášův paralelní vesmír. Svět, kde nabral sebevědomí, kde získal pozornost a potlesk. Vůbec nejlepší umístění dosáhl v evropském závodě v Zitau v Německu v roce 2009. Skončil na skvělém 26. místě, a ve své kategorii byl dokonce třetí. Díky kvalitním umístěním na světovém poháru se kvalifikoval na Mistrovství světa na Havaji 2009, což považuje za vrchol své kariéry. Skončil třináctý ve své kategorii, celkově byl na 181. místě, a to z 650 závodníků. Slušný výsledek. Zvlášť když Tomáš závodil měsíc a půl po operaci klíční kosti... Havajská Xterra byla jeho meta, největší závody v terénním triatlonu na světě. O umístění mu tehdy nešlo, ale splnil si svůj sen, i když to nebyl ten havajský Ironman, kterého viděl kdysi v televizi. Železným mužem se stal až poté, co skončil profesionální dráhu, svůj první závod této speciální série plaval, běžel a jel až v roce 2010 v Anglii.

Ale to jsme předběhli čas o dvacet let. Teď je Tomášovi devět let a jeho sestře se právě narodil syn Mírek. Monice bylo šestnáct let. Chvilí bydlela i s miminkem doma, po roce se rozhádala s mámou a ta dceru i vnuka vyhodila z domu. Monika se chvilí protloukala... pak otěhotněla podruhé. Narodil se Lukáš (jméno Moničina druhorozeného syna je změněno, Tomášův synovec si nepřeje, aby o něm jeho strýc mluvil, pro celý příběh je však jeho „postava“ zásadní, proto mu měníme jméno, civilní příjmení má Lukáš jiné). Stručná verze následujících událostí: Oba kluci skončili v ústavní výchově.

Ale bylo to asi legrační, když jsme se spoluzávodícím kolegou Frantou Žilákem plavali těch svých patnáct set metrů stylem „prsa paní radové“ a vylézali z vody jako poslední... Ale pak jsme to dohnali na biku. A v běhu. A končili jsme oba v první desítce, a když se poštěstilo, tak i na bedně. Sport pro mě byl vždycky útěk od běžných starostí, dával mi pocit, že jsem v něčem dobřej, že mám svoje místo, že něco dokážu, že mě lidi respektují, že mi tleskají. Ani ne adrenalin, ani ne endorfiny, ale potlesk, to byla moje droga. Za ta léta se to trochu změnilo, postupně jsem ve sportu objevoval spoustu dalších užitečných stránek, třeba i to, že mi dává řád, že díky němu musím mít disciplínu, že musím být poctivý k sobě, ke svému tělu. V dětství jsem vyhrával jakoby nic; čím jsem byl starší a čím lepší byla konkurence, tím víc jsem musel trénovat, připravovat se, už to nešlo samospádem. Ale ta původní motivace tam je nafurt. To je ta touha po potlesku.

**Tu delší verzi nám povypráví sama Monika.
A s ní svůj příběh.**